

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 312/2020
01.07.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Ракић, адвокат у ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Александар Лобода, адвокат у ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављене против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж 1180/19 од 31.07.2019. године, у седници већа одржаној 01.07.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду број Гж 1180/19 од 31.07.2019. године и предмет враћа том суду ради поновног одлучивања о жалби тужене.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду број П 3575/2018 од 24.12.2018. године је одбијен примарни тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе тужену да тужиоцу на име $\frac{1}{4}$ тржишне вредности стамбене зграде изграђене на парцели број .. њива ... КО ... на адреси ... бр. .. која није уписана у јавне књиге непокретности исплати износ од 2.100.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе па до исплате, као и трошкове поступка са законском затезном каматом почев од пресуђења па до исплате, све у року од 15 дана. Делимично је усвојен евентуални тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиоцу исплати $\frac{1}{3}$ вредности укупно уложених средстава за довођење таванског простора за становање, израду помоћних објеката (гаража, летња кухиња, остава и WC), као и уређење дворишног простора у укупном износу од 1.129.262,50 динара, са законском затезном каматом од 17.11.2017. године па до исплате, у року од 15 дана. Обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 337.632,90 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до исплате, у року од 15 дана. Одбијен је део евентуалног тужбеног захтева од досуђене $\frac{1}{3}$ вредности укупно уложених средстава за изведене радове наведене у претходном ставу до тражених $\frac{1}{2}$ вредности укупно уложених средстава од 1.693.893,75 динара, као и износ на име тражене законске затезне камате од 04.11.2015. године па до 17.11.2017. године, као дана пресуђења. Одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу захтева за исплату законске затезне камате на износ трошкова парничног поступка од дана пресуђења, па до дана извршности.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом број Гж 1180/19 од 31.07.2019. године, усвојио жалбу тужене, па је пресуду Основног суда у Новом Саду у побијаном усвајајућем делу и делу којим је одлучено о трошковима парничног поступка

преиначио тако што је одбио евентуални тужбени захтев у делу који је усвојен и обавезао тужиоца да туженој надокнади трошкове парничног поступка у износу од 452.300,00 динара. Обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 76.550,00 динара у року од 15 дана.

Против правноснажне пресуде донете од стране другостепеног суда тужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка пред другостепеним судом и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/2011 и 55/2014), па је оценио да је ревизија тужиоца дозвољена и да је основана.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су биле у браку од ...1993. године до ...2009. године. На почетку брака су кратко живели у ..., а потом у ..., једно време у стану родитеља тужене, а затим у изнајмљеном стану за који су закупнину плаћали родитељи тужене. У марту 1999. године парничне странке су се уселиле у приземни део куће (вангрутовно власништво тужене) коју је изградио њен отац, која се налази у ... на адреси улица ... бр. ... У почетку су живели са родитељима тужене јер је само доњи део куће био опремљен за становање. Кућа се састојала од приземља и недовршеног спрата (приземље 78 м², спрат – поткровље 67 м²). Горња етажа није била за становање, јер није била измалтерисана, недостајали су поједини прозори, нису биле разведене инсталације, није било преградних зидова, недостајала је поједина столарија, купатило, кухиња, подне облоге, није било завршено степениште, није био затворен светларник, разведена расвета. Ради довођења у функцију горње етаже куће како би се одвојили од родитеља тужене и преселили на спрат, тужилац и тужена као и родитељи тужене су заједнички улагали средства за довођење горње етаже у функцију, те су је у потпуности довршили и довели у стање погодно за становање. Након тога су у дворишном делу куће изградили помоћни објект који се састоји од гараже, летње кухиње, шпајза и зиданог роштиља. Уредили су и дворишни простор. Утврђено је да су током брака парничне странке имале заједничку касу, да су обоје били запослени (...), с тим што је тужена остваривала додатни приход од издавања свог стана у закуп. Отац тужене је зарађивао од производње и продаје ..., а њена мајка се бавила ..., те су обоје помагали ћерку и зета како финансијски тако и физичким радом.

Вештак грађевинске струке је утврдио који радови су изведени, њихову вредност, као и вредност утрошеног материјала. Вештак је утврдио вредност изведених радова како на гоњој етажи, тако и на помоћним зградама, на поду надстрешнице и фасади приземља зграде, на изради роштиља и сређивању дворишта, исказао вредности посебно за све што је урађено те је утврдио да укупна грађевинска вредност изведених радова износи 27.941,48 евра, а у динарској противвредности у износу од 3.387.787,50 динара на дан 03.10.2017.године. Утврдио је вредност парцеле на којој се зграде налазе, те укупну вредност некретнине.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је делимично усвојио евентуални тужбени захтев налазећи да је тужилац допринео уделом од 1/3 дела у стицању заједничке имовине на новоизграђеним објектима, тј. са 1.129.262,50

динара, док је удео тужене и њених родитеља $\frac{2}{3}$ дела, тј. 2.258.525,00 динара. Примарни тужбени захтев је правноснажно одбијен, као и део евентуалног тужбеног захтева за разлику од досуђеног износа 1.129.262,50 динара, па до траженог износа од 1.693.893,75 динара, јер тужилац није изјављивао жалбу против првостепене пресуде.

Апелациони суд је заузео другачије правно становиште, па је преиначио првостепену пресуду и одбио евентуални тужбени захтев у целини зато што чињенично стање побјане пресуде не садржи утврђење у погледу вредности посебне имовине тужене пре почетка њеног увећања и стављање у однос такве вредности према вредности коју посебна имовина тужене има након увећања вредности закључно са моментом престанком заједнице живота парничних странака. Наведено је да тужилац на коме је био терет доказивања битних чињеница у смислу члана 228. и 231. став 1. ЗПП није доказао висину вредности предметне некретнине у власништву тужене пре заједничког улагања, од које битне чињенице зависи основ његовог потраживања, а у недостатку ове битне чињенице се није могло закључити да ли је улагање тужиоца било знатно, те није било места делимичном усвајању евентуалног тужбеног захтева.

Основано се ревизијом тужиоца оспорава правилност пресуђења другостепеног суда. Имајући у виду чињеницу да је тужилац поставио облигационо-правни захтев и да тражи у складу са својим доприносом новчани део онога што је уложио у посебну имовину тужене за правилну примену материјалног права није било потребно утврђење колико је увећана вредност посебне имовине тужене у смислу разлике прометне вредности пре и после изведених радова на некретнини тужене.

Одредбом члана 170. Породичног закона је у ставу 1. прописано да ако је током трајања заједничког живота у браку дошло до незнатног увећања вредности посебне имовине једног супружника, други супружник има право на потраживање у новцу сразмерно свом доприносу. Другим ставом је прописано да ако је током трајања заједничког живота у браку дошло до знатног увећања вредности посебне имовине једног супружника, други супружник има право на удео у тој имовини сразмерно свом доприносу. Наведени члан треба тумачити тако да странка може да постави стварно правни захтев само уколико је дошло до значајног увећања вредности посебне имовине другог супружника, а то не значи да не може да постави облигационо правни захтев и у том случају. Наиме, за облигационо правни захтев је небитно да ли је увећање било веће или мање како то погрешно тумачи другостепени суд па одбија тужбени захтев тужиоца само зато што је првостепени суд оценио да је увећање било веће, а тужилац није доказао колико износи разлика прометне вредности пре и после изведених радова на некретнини тужене. Пошавши од погрешне примене материјалног права другостепени суд није ценио жалбене наводе тужене у погледу доприноса у стицању током заједничког живота парничних странака, доприноса њених родитеља у финансијском и физичком смислу не само у изведеним радовима већ током њиховог брака. Приликом поновног одлучивања о жалби тужене другостепени суд ће имати у виду исказ тужиоца дато на рочишту 03.06.2011. године у којем је изјавио да је отац тужене са своје стране у изградњу помоћног објекта допринео сигурно у $\frac{3}{5}$ дела, а да су у преосталом делу учествовале парничне странке. Вештак је утврдио засебно грађевинску вредност помоћног објекта.

Имајући у виду изложено, одлучено је као у изреци на основу члана 416. став 2.
ЗПП.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић